

İlaç tedavisinde doktor ve eczacı arasındaki iş ilişkisi

Uluslararası Eczacılık Federasyonu'nun (FIP) ve Dünya Tıp Birliği'nin (WMA) ortak bildirisi

GİRİŞ

İlaçla tedavinin amacı hastanın sağlığını düzeltmek ve yaşam kalitesini artırmaktır. Optimum ilaç tedavisi emniyetli, etkin ve uygun olmalıdır. Tıbbi bakıma erişim adil olmalı, hastaların ve bakım hizmeti sunanların ihtiyaçlarını karşılayan doğru ve güncel bir bilgi tabanı bulunmalıdır.

Optimum ilaç tedavisini sunma amacına ulaşmada doktorların ve eczacıların birbirini tamamlayan ve destekleyen sorumlulukları vardır. Bu ise, iletişim, saygı, güven ve birbirinin mesleki yeterliliğini karşılıklı olarak tanımayı gerektirir. Doktor hastalara tavsiyede bulunurken tedavinin amacı, riskleri, faydaları ve yan etkileri üzerinde odaklanabilir. Öte yandan eczacı ilacın doğru kullanılması, tedaviye bağlı kalınması, dozaj, uyarılar ve saklama bilgileri üzerinde odaklanabilir.

Doktorun (tüm sorumlulukları dikkate alınmadan, yalnızca ilaç tedavisi ile ilgili) sorumlulukları

- ♦ Eğitimine ve ihtisas becerilerine dayalı olarak hastalığı teşhis etmek ve teşhisin sorumluluğunu tek başına üstlenmek
- ♦ (Uygun olduğunda, hastayla, eczacıyla ve diğer sağlık bakım personeliyle istişarelerde bulunarak) ilaç tedavisi ihtiyacını değerlendirmek ve uygun olan ilacı reçetelemek
- ♦ Hastalara teşhis, endikasyonlar, tedavinin amaçları, ilaç tedavisinin etkisi, faydaları, riskleri ve olası yan etkileri konusunda bilgi vermek

♦ Hastanın ilaç tedavisine yanıtını, tedavi amaçlarına yönelik gelişmeyi izlemek ve değerlendirmek ve gerektiğinde, (uygun ise, eczacıyla ve bakım hizmeti sunan diğer kişilerle işbirliği yaparak) tedavi planını yeniden gözden geçirmek

♦ Sağlık bakım hizmeti sunan diğer kişilere ilaç tedavisi ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgileri paylaşmak

Tedavi ihtiyacına göre ve mevzuata (tıp kanununa) uygun olarak her hasta için yeterli kayıt tutmak

♦ Sürekli mesleki gelişim aracılığıyla ilaç tedavisi konusunda yüksek bir bilgi düzeyini korumak

Yasalarca, doktor tarafından temin edilmesi gereken ilaçların güvenli bir şekilde tedarik edilmesini ve saklanması sağlamak

Eczacının (tüm sorumlulukları dikkate alınmadan yalnızca ilaç tedavisi ile ilgili) sorumlulukları

♦ (İlgili yönetmeliklere uygun olarak) ilaçların güvenli bir biçimde tedarik edilmesini, yeterli şekilde saklanması ve dağıtılmasını sağlamak

♦ Hastalara ilacın adını, amacını, olası ilaç etkileşimlerini, yan etkilerini, doğru kullanımını ve saklanması içerebilecek bilgiler vermek

♦ Karşılıklı etkileşimleri, allerjik reaksiyonları, kontrendikasyonları ve terapötik tekrarları belirleyebilmek için reçete talimatlarını yeniden gözden geçirmek, Kaygı duyulan önemli hususlar öncelikle reçeteleyen kişiyle (doktorla) tartışılmalıdır.

♦ Doktorlarla ve bakım hizmeti sunan diğer kişilerle işbirliği yaparak, ilaçla tedaviyi içeren terapötik planların hazırlanmasına ve yeniden gözden geçirilmesine katkıda bulunmak

♦ Hastanın talebi üzerine, ilaçla ilgili sorunları veya reçetelenen ilaçlarla ilgili endişeleri tartışmak

♦ Reçetesiz ilaç seçimi, kullanımı ve hastanın önemsiz semptomları veya rahatsızlıkları yönetmesi konusunda hastalara tavsiyelerde bulunmak (bu tavsiyelerin sorumluluğunu üstlenmek) Kendi kendine tedavinin uygun olmadığı durumlarda hastalara teşhis ve tedavi için doktorlarına danışmalarını tavsiye etmek

♦ Uygun olduğunda, ilaçlara karşı advers reaksiyonları sağlık mercilerine rapor etmek

♦ İlaçlarla ilgili genel ve özel bilgi vermek ve önerilerde bulunmak ve bu bilgi ve önerileri halkla ve sağlık bakım hizmeti sunanlarla paylaşmak

♦ Sürekli mesleki gelişim aracılığıyla ilaç tedavisi konusunda yüksek bir bilgi düzeyini korumak.

SONUÇ

Hastaya en iyi hizmetin sunulması, eczacının ve doktorun sağlık açısından en iyi sonuca ulaşabilmek için ilaçların emniyetli ve uygun biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla, birbirlerinin rollerini kabul ederek işbirliği yapmalarıyla mümkün olabilir.

(Bu bildiri 4 Eylül 1998 tarihinde FIP Konseyinde kabul edilmiş, ancak WMA yönetimi tarafından henüz onaylanmamıştır)

Kendi kendine sorumlu tedavi

Uluslararası Eczacılık Federasyonu'nun (FIP) ve
Dünya Kendi Kendine Tedavi Endüstrisi'nin (WSMI) ilişkin ortak bildirisi

GİRİŞ

1.Kendi kendine tedaviyi de kapsayan kendi kendine bakım yıllardır sağlık bakımının önemli bir özelliği olmuştur.

2.Bu günlerde insanlar kendi sağlık durumları konusunda daha fazla kişisel sorumluluk üstlenmeye ve sağlık bakımı ile ilgili uygun kararları almalarına yardımcı olacak uzman kaynaklardan mümkün olduğu kadar sağlıklı bilgi almaya isteklidirler.

3.Hükümetler ve sağlık sigortacıları, sağlık bakımının üçüncü şahıs finansmanındaki artış oranını sınırlama yöntemlerinden biri olarak, uygun olduğunda, kendi kendine tedaviyi de kapsayan kendi kendine bakımı giderek daha fazla teşvik etmektedirler.

4.Eczacılar günlük sağlık bakımı konusunda halka danışmanlık hizmeti sunmakta olup, ilaç arzında da kilit kişilerdir. Almış oldukları eğitim ve öğretim, eczacılara ilaçlar konusunda sağlıklı bilgi vermelerini mümkün kılacak donanımı sağlamaktadır.

5.Eczacılar ve reçetesiz ilaç imalatçıları halka yüksek kaliteli hizmet sunulmasını ve ilaçların sorumlu kullanımının teşvik edilmesini ortak amaç olarak paylaşmaktadırlar. Bu amaçlara ulaşmanın en iyi yolu etiketlenmenin yeterli biçimde yapılması ve eczacılar veya doktorlar tarafından gerekli ek bilgilerin verilmesinin veya profesyonel tavsiyelerde bulunulmasının sağlanmasıdır.

6.WSMI'nın üye dernekleri tarafından temsil edilen şirketler, ayrı ayrı ülkelerde düzenleyici merciler aracılığıyla pazarlama yetki belgelerinin verilmesi ile veya yasal olarak kabul edilen diğer usuller aracılığıyla kalitesi, emniyeti ve etkinliği garanti edilen reçetesiz ilaçları temin etmektedirler.

7.İnsanların reçetesiz temin edilebilecek ilaçlar konusunda bilgilendirilmesinde reklamlar yardımcı olmaktadır. Reklamlar her zaman sorumlulukla yapılmalı ve bireylerin eczacılardan veya doktorlardan tavsiyelerde bulunmalarını istemelerini engellemelidir.

TANIM

Kendi kendine tedavi insanların kendi girişimleriyle reçetesiz ilaç kullanmalarını ifade eder.

Eczacılar kendi kendine tedavide kullanılabilecek ilaçlar hakkında bireylere yardım etmede, tavsiyelerde bulunmada ve bilgi vermede kilit rol oynarlar.

ECZACILARIN SORUMLULUKLARI

1-Kendi kendine tedavi ve kendi kendine tedavide kullanılabilecek tıbbi ürünler hakkında sağlıklı ve nesnel tavsiyelerde bulunmak eczacıların mesleki bir yükümlülüğüdür.

2-Bireylerin karşılaştığı ve reçetesiz satın alınan bir ilacın kullanımıyla ilişkili olabilecek olumsuz olayları düzenleyici mercilere rapor etmek ve imalatçıya bildirmek eczacıların mesleki bir yükümlülüğüdür.

3-Kendi kendine tedavinin uygun görülmediği durumlarda tıbbi görüş alınması gerektiği konusunda tavsiyede bulunmak eczacıların mesleki bir yükümlülüğüdür.

4-Halkı ilaçları özenle saklanacak ve kullanılacak özel ürünler olarak ele almaya teşvik etmek ve bu amaçla insanların aşırı miktarda ilaç satın almaya teşvik edecek herhangi bir girişimde bulunmamak eczacıların mesleki bir yükümlülüğüdür.

REÇETESİZ İLAÇ İMALATÇILARININ SORUMLULUKLARI

1-İmalatçılar emniyet, kalite ve etkinlik açısından standardı yüksek olan, ambalajlama ve etiketleme konusunda tüm yasal şartları karşılayan ilaç temininden sorumlu olup, etiket üzerindeki bilgi düzeninin dünya çapında standartlaştırılması yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

2-Normal olarak imalatçı olan, ancak birincil distribütör de olabilen, ilaçtan sorumlu olan şahıs eczacıların halka uygun tavsiyelerde bulunmalarını sağlamak için gerekli tüm bilgilerin temininden sorumludur.

3-İmalatçılar herhangi bir ilacın reklamı yapılırken ileri sürülen hususların bilimsel olarak kanıtlanabilmesini, ulusal yönetmeliklere, ilgili sanayiinin

kurallarına ve şirket içi kontrollere uygun olmasını ve uygun olmayan kullanımı teşvik etmemesini sağlamakla yükümlüdürler.

4-İmalatçılar pazarlama yöntemlerinin bireyleri ilaçları dikkatle kullanmaya teşvik etmesini sağlamakla ve insanların aşırı miktarda ilaç satın almaya teşvik edecek herhangi bir girişimde bulunmamakla yükümlüdürler.

SONUÇ

Kamu menfaatine en iyi hizmetin verilmesi ancak eczacıların ve reçetesiz ilaç endüstrisinin kendi kendine tedavinin sorumlu bir biçimde gerçekleştirilmesini, yalnızca uygun olduğu hallerde yapılmasını ve her zaman, gerektiğinde doktora danışılması konusunda tavsiyede bulunulmasını sağlamak amacıyla birlikte çalışmaları halinde mümkün olacaktır.

FIP ve WSMI eczacıların ve imalatçıların karşılıklı olarak birbirini etkileyen sorumluluklarını uygun biçimde yerine getirmelerini sağlama arayışı içinde birlikte çalışacaklardır.

(Türk Eczacıları Birliği delegesi 4 Eylül 1998 tarihinde yapılan FIP Konsey toplantısında kabul edilen bu bildiriye karşı oy kullanmıştır.)